

N:o 170.

Af herr **A. Thylander**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående medling i arbetstvister.

I § 3 af Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 17 till innevarande års Riksdag, innehållande förslag till lag angående medling i arbetstvister, föreslås, att förlikningsmannen skall »söka förmå de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke *vidtaga* eller *vidhålla* arbetsinställelse.»

Att förlikningsmannen bör söka förmå de tvistande att, under den tid medling pågår, icke *vidtaga* arbetsinställelse, är naturligt och torde äfven leda till åsyftadt resultat. Så torde icke blifva fallet med förlikningsmannens bemödande att söka förmå parterna att icke *vidhålla* redan före förlikningsmannens ingripande utbruten arbetsinställelse, utan torde denna bestämmelse i de flesta fall helt visst komma att blifva utan betydelse. Om vid förlikningsmannens ingripande arbetsgifvaren genom lockout afstannat arbetet, eller arbetarne förklarar strejk, är det i båda fallen förenadt med dryga kostnader och stora svårigheter att återupptaga arbetet, innan parterna veta, huruvida det kommer att lyckas för förlikningsmannen att stifta fred mellan de tvistande parterna. Det kan sålunda antagas, att den part, som förklarar arbetsinställelsen, icke kommer att bifalla af förlikningsmannen gjord framställning om arbetets återupptagande förr, än resultatet af medlingen föreligger, och det kan till och med ifrågasättas, huruvida det vore klokt att handla annorlunda, då parterna ju icke förr, än medlingsresultatet föreligger, kunna veta, om ändamålet med arbetsinställelsen helt eller delvis är vunnet. Däremot kan det ifrågasättas, huruvida icke hans uppgift hellre bör vara, att, ifall arbetet vid hans ingripande redan delvis är nedlagdt, söka förmå part att

icke *utvidga* den påbörjade lockouten eller strejken, så länge medlingen pågår. Det torde därför vara lämpligt, att i § 3 ordet *vidhålla* utbytes mot ordet *utvidga*.

Beträffande sättet för tillkallande af i samma paragraf omnämnda sakkunnige för medlings utförande i de fall, förlikningsmannen så anser erforderligt, eller någon af de tvistande sådant påkallar, torde äfven en ändring vara nödig, såvida därmed afsedda fördelar skola kunna vinnas, och förtroendet till denna nämnd vara till finnandes hos såväl arbetsgifvare som arbetare.

Om en tvist mellan arbetsgifvare och arbetare skall kunna afvecklas genom medling, och förlikningsmannen för sådant ändamål finner erforderligt tillkalla sakkunnige, är det af stor vikt, dels att dessa sakkunnige äga tillräcklig insikt och erfarenhet för att kunna se och bedöma de tvistande parternas ofta rätt olika synpunkter, dels att de förmå gifva skäl för de olika meningar, som kunna vara rådande hos de båda tvistande parterna. Likaledes bör det kunna förutsättas, att det är af betydelse för tvistens lösning, att de respektive sakkunnige måste äga den parts fulla förtroende, hvilkens sak de vid och under medlingen närmast skola bevaka, och då medlingsresultatet kan komma att bero af de sakkunniges beröring och öfverläggningar med de tvistande parterna, torde det vara af så mycket större betydelse, att de äga inflytande hos just den part, de inom nämnden skola företräda. I annat fall har man anledning befara att, äfven om nämnden kan enas om ett förslag eller ett uttalande, det samma icke blir af de båda tvistande parterna antaget, och nämndens arbete blir då värdelöst, såvida det afser biläggande af tvist.

Afser åter nämndens arbete att afgifva ett utlåtande att föreläggas de tvistande parterna till antagande, och detta utlåtande skall vara uttryck för de sakkunniges mening i fråga om tvistepunkterna samt dessas större eller mindre berättigande, och utlåtandet sålunda bör vara grundläggande för en opinion i saken, torde ännu större skäl förefinnas för att de sakkunnige böra vara fullt insatta i tvistefrågan och dess orsaker, så att dessa i ett dylikt utlåtande må kunna allsidigt belysas och så fullständigt som möjligt utredas.

För att vinna största möjliga trygghet för att de sakkunnige äro i besittning af sakkunskap, intresse och förtroende, samt för att äga största möjliga utsikt till och garanti för att deras utlåtande må blifva allsidigt belysande och sålunda må kunna leda till öfverenskommelse mellan de stridande parterna, böra de sakkunnige utses af de tvistande parterna. Endast för den händelse, att parterna eller någon af dem underlåta att på

anmodan af förlikningsmannen inom af honom uppgifven tid välja sakkunnige, bör denne själf tillkalla sådana för den part, som uraktlåtit att välja.

Enligt åberopade paragraf skola de sakkunnige vara arbetsgifvare och arbetare *inom distriktet*. Detta kan medföra svårigheter, för den händelse tvisten omfattar helt distrikt, enär i så fall de sakkunnige måste utses bland de i tvisten direkt intresserade. På samma gång kan det inträffa, att en sådan bestämmelse kan komma att lägga hinder i vägen för att de sakkunnige utses uteslutande med hänsyn till de egenskaper, som äro nödvändiga förutsättningar för en tillfredsställande lösning af tvistefrågorna. Det synes därför för vinnande af syftet med föreliggande lagförslag vara bäst, att uti sista stycket af § 3 orden »*inom distriktet*» utgå.

Med stöd af hvad jag sålunda i korthet anfört, vågar jag vördsamt föreslå, att § 3 i åberopade lagförslaget måtte få följande lydelse:

3 §.

Har inom distriktet mellan arbetsgifvare och arbetare eller mellan olika grupper af arbetare uppkommit tvist af den beskaffenhet, att den medfört eller synes hota att medföra arbetsinställelse af större betydelse, bör förlikningsmannen genom personligt besök å den plats, där tvisten utbrutit, eller på annat sätt träda i förbindelse med de tvistande, göra sig noga underbyggd om hvori tvisten består, söka förmå de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke vidtaga eller utvidga arbetsinställelse, anmoda dem att sammankomma till förhandling med hvarandra inför förlikningsmannen samt söka att under dessa förhandlingar, hvilka anordnas på sätt lämpligast synes, åvägabringa tvistens lösning.

Anser förlikningsman det erforderligt, eller påkallas sådant af någon af de tvistande, tillkallar förlikningsmannen särskilda sakkunnige, utsedde inom af förlikningsmannen fastställd tid, till lika antal af arbetsgifvarne och arbetarne, att med honom utgöra en nämnd för medlingens utförande. Uraktlåta de tvistande eller någon af dem att inom utsatt tid utse

sakkunnige, tillkallar förlikningsmannen sådana för den part, som uraktlåtit att välja.

Till utskottet hemställes värdsamt att, om så anses nödigt, vidtaga de formella jämkningar i lagtexten, som för vinnande af motionens syfte möjligen kunna påkallas.

Stockholm den 17 mars 1903.

A. Thylander.
